

TMMOB
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

Sayı : OB. 1293

29 Temmuz 2026

Konu : Mevzuata Aykırı Uygulamaların Engellenmesi Hk.

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA
ANKARA

Konu: Belediyelerin, üniversitelerden alınan akademik uygunluk raporlarına dayanarak 3194 sayılı İmar Kanunu kapsamındaki yapı ruhsatı inceleme ve teknik denetim safhalarını devre dışı bırakan mevzuata aykırı uygulamalarının; Bakanlığınızın Anayasa'nın 127. maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 55. maddesi uyarınca haiz olduğu idari vesayet ve genel denetim yetkisi kapsamında denetlenmesi, mevzuata aykırı uygulamaların engellenmesi ve sorumlular hakkında idari süreçlerin başlatılması talebimizdir.

Anayasa'nın 135. maddesi uyarınca kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan İnşaat Mühendisleri Odası olarak; kamu düzeninin, yapı güvenliğinin ve kamu yararının korunması amacıyla, son dönemde yerel yönetimler nezdinde yaygınlaşan ve telafisi imkânsız zararlara yol açma potansiyeli taşıyan mevzuat ihlalini Bakanlığınızın dikkatine sunma ve müdahalesini talep etme zorunluluğu doğmuştur.

Odamıza üyelerimizden gelen başvurularda; bazı üniversiteler tarafından "Akademik Hızlı Geçiş" ve benzeri adlarla yürütülen uygulamalarla, yapı ruhsatı alma süreçlerindeki yasal idari denetimlerin "bürokrasi" olarak nitelendirildiği ve statik projelere verilen akademik uygunluk görüşü/ üniversite onayıyla bu süreçlerin bypass edileceğinin (atlanacağı) vaat edildiği belirtilmektedir. Yine bu başvurularda, bazı belediyelerin üniversitelerden alınan söz konusu raporlara dayanarak, projeleri gerekli teknik inceleme süreçlerinden geçirmeden onayladığı ve ruhsat düzenlediği ifade edilmektedir.

Belediyelerin asli ve devredilemez kamu görevlerinin ihlali anlamına gelen bu durum, kamu yararı ve yapı güvenliği açısından Bakanlığınızın ivedi müdahalesini gerektirmektedir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 21. maddesi uyarınca yapı ruhsatı verme yetkisi münhasıran belediyelere ve valiliklere aittir. Aynı Kanun'un 22. maddesi, ruhsat ve eklerinin ilgili idarelerce bizzat incelenmesini emredici bir kural olarak düzenlemiştir. Belediyelerin bu yükümlülüğü, idarenin kamu gücüne dayanan kolluk faaliyetidir.

Kanunla yetkilendirilmiş yapı denetim kuruluşlarının varlığı dahi belediyelerin bizzat projeleri inceleme zorunluluğunu ortadan kaldırmazken; mevzuatta hiçbir yeri olmayan üniversite raporlarına dayanılarak yasal inceleme safhalarının atlanması hukuken kabul edilemez.

Bir deprem ülkesi olan Türkiye'de, yapı ruhsatı süreçlerindeki statik proje ve hesap denetimlerinin eksiksiz yapılması hayati önem taşımaktadır. Kamusal denetimlerin bürokratik bir engel gibi gösterilerek atlanması, ileride telafisi imkânsız can ve mal kayıplarına zemin hazırlayacaktır. Belediyelerin zorunlu teknik denetimleri yapmaksızın ruhsat düzenlemesi, kamu görevlileri açısından ağır ceza gerektiren bir fiildir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127. maddesi uyarınca merkezi idare, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi ve toplum yararının korunması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahiptir. 5393 sayılı

**TMMOB
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI**

Belediye Kanunu'nun 55. maddesi uyarınca da belediyelerin idari işlemlerinin hukuka uygunluk açısından doğrudan İçişleri Bakanlığı tarafından denetleneceği düzenlenmiştir.

Belediyelerin bu tür uygulamaları, yapı güvenliği denetimini zayıflatan ve idari yetkinin usulsüz devri niteliğini taşıyan eylemlerdir. Bu doğrultuda; Bakanlığınızca tüm belediyelerin söz konusu uygulamalara karşı uyarılması ve bu yönde işlem tesis eden belediyelerin tespit edilerek, ruhsat işlemlerinin derhal denetime tabi tutulması ve gerekli idari süreçlerin ivedilikle başlatılması yasal bir zorunluluktur.

Açıklanan mevzuat çerçevesinde kamu düzeninin, yapı güvenliğinin ve kamu yararının korunması amacıyla Bakanlığınızca Anayasa'nın 127. maddesi ve 5393 sayılı Kanun'un 55. maddesinden kaynaklanan denetim yetkiniz çerçevesinde;

1. Bakanlığınız tarafından 81 İl Valiliğine ve tüm belediyelere bir Genelge/Uyarı Yazısı gönderilerek; üniversite raporlarının 3194 sayılı Kanunda belirtilen denetimin yerine geçemeyeceğinin aksi uygulamaların kamu görevlileri açısından cezai sorumluluk idare açısından da "hizmet kusuru" doğuracağının bildirilmesi,

2. Üniversitelerden alınan raporları esas alarak kanuni inceleme ve denetim süreçlerini atlayan belediyelerin tespit edilerek, ruhsat işlemlerinin denetime tabi tutulması,

3. Kanuni denetim yükümlülüklerini yerine getirmeyerek yapı güvenliğini riske atan ilgili sorumluları hakkında gerekli idari yaptırımların uygulanması,

hususlarında gereğini bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

Bülent TATLI
TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Genel Sekreter